

'Travel Rule' markeert nieuwe stap in anti- witwasregelgeving crypto industrie

28-2-2025 | Cryptocurrency

Mr. W.G.G. Jansen de Lannoy

Met ingang van 2025 is de Travel Rule van toepassing voor cryptobedrijven die diensten aanbieden binnen de Europese Unie.¹ De explosieve groei van de cryptomarkt heeft ertoe geleid dat het reguleren van de sector een speerpunt is voor overheidsinstanties in de strijd tegen financiële fraude.

De nieuwe regeling verplicht cryptobedrijven om informatie vast te leggen die als het ware 'meereist' met de transactie. Hierdoor ontstaat een keten van informatie die kan worden gebruikt om de herkomst te verifiëren en de gebruiker te koppelen aan de transactie. Daarmee lijkt de pseudo-anonimiteit, die lange tijd met de handel in cryptovaluta gepaard ging, definitief verleden tijd. De regeling biedt kansen maar stuit ook op de nodige bezwaren.

In dit blog lees je meer over de werking van de Travel Rule:

- 1 | Wat is het doel van de Travel Rule?
- 2 | Op wie is de Travel Rule van toepassing?
- 3 | Hoe werkt de Travel Rule en welke informatie wordt gedeeld?
- 4 | Wat zijn de voor- en nadelen van de Travel Rule?

¹ De regeling is een vereiste onder de Europese verordening inzake de 'Transfer of Funds Regulation' (Verordening (EU) 2023/113).

1. Wat is het doel van de Travel Rule?

De Travel Rule is ontstaan uit een aanbeveling van de Financial Action Task Force (FATF), een organisatie die is opgericht met als doel het bestrijden van witwassen en financiering van terrorisme. De regeling is van toepassing op financiële instellingen die zich bezighouden met transacties in virtuele valuta en op cryptobedrijven. Op Europees niveau worden zij gezamenlijk aangeduid als 'Virtual Asset Service Providers' (VASPs).

Het doel van de regeling is het verzamelen van informatie waarmee de autoriteiten verdachte activiteiten kunnen opsporen en actie kunnen ondernemen ter voorkoming dan wel bestraffing daarvan. De implementatie van de Travel Rule voor de crypto industrie is daarnaast bedoeld om de regelgeving voor de cryptosector in lijn te brengen met de regelgeving die al van toepassing is op de reguliere financiële sector. De regeling beoogt het niet alleen voor het toezichthouders makkelijker te maken om fraude op te sporen maar moet ook het vertrouwen in het crypto industrie vergroten voor potentiële investeerders.

2. Voor wie geldt de Travel Rule van toepassing?

Zoals gezegd is de Travel Rule is al van toepassing op

'Aanbieders van cryptodiensten 'pinnen' in wezen een Travel Rule-bericht'

de reguliere financiële instellingen zoals banken en wordt nu uitgebreid naar de cryptosector. Kortgezegd vallen cryptobedrijven onder de regeling als zij een of meer van de volgende diensten aanbieden:

- Het faciliteren van de uitwisseling van virtuele activa met fiatvaluta's;
- Het faciliteren van de uitwisseling van een of meer vormen van virtuele activa;
- Overdracht van virtuele activa;
- Het leveren van bewarings- of administratieve diensten voor virtuele activa of instrumenten die controle over virtuele activa mogelijk maken;
- Deelnemen aan of verlenen van financiële diensten met betrekking tot de uitgifte of verkoop van virtuele activa door een emittent.

3. Hoe werkt de Travel Rule?

Aanbieders van cryptodiensten 'pinnen' in wezen een Travel Rule-bericht op alle uitgaande transacties via versleutelde technologie. De ontvangende aanbieder van cryptodiensten kan de gegevens op zijn beurt controleren. Als de transactie onvolledige informatie bevat dan kan het cryptobedrijf ervoor kiezen om deze te accepteren, te weigeren of terug te sturen. Bij het accepteren van een dergelijke transactie moeten de beweegredenen daartoe worden vastgelegd, ook is het mogelijk om de transactie vast te houden totdat de informatie wel is verstrekt dan wel nader onderzoek is verricht. De informatie uit het Travel Rule-bericht is daarmee dienstig aan het verifiëren van de legitimiteit van een transactie waardoor het makkelijker moet worden om verdachte activiteiten op te sporen.

Voor gebruikers heeft de Travel Rule tot gevolg dat zij informatie moeten verstrekken over de herkomst of bestemming van een transactie.

Zo moet de naam van de opdrachtgever of de begunstigde worden verstrekt en

worden aangegeven of de transactie afkomstig is van of wordt verzonden naar een wallet in eigen beheer dan wel een andere cryptobeurs.

De informatie die moet worden meegezonden met de transactie is als volgt:

- Naam van de opdrachtgever (verzendende partij) en begunstigde (ontvangende partij);
- De geregistreerde naam van de opdrachtgever of begunstigde als zij een rechtspersoon is;
- Het rekeningnummer van de opdrachtgever en de begunstigde of de unieke transactiecode als er geen rekeningnummer is LEI-nummer² (indien één van de betrokken partijen een rechtspersoon is).

4. Gevolgen transacties wallets in eigen beheer (non-custodial)

In de regeling wordt onderscheid gemaakt tussen transacties tussen exchanges (beheerde wallets) en transacties tussen een exchange en een wallet in eigen beheer. Voor transacties tussen exchanges geldt dat de informatie bij elke transactie wordt meegezonden. Voor transacties vanaf € 1.000 tussen een exchange en een wallet in eigen beheer geldt voor de cryptobeurs de verplichting om te verifiëren dat de zelf-beheerde wallet jouw eigendom is.

In de meeste gevallen hoeft een zelf-beheerde wallet slechts eenmalig te worden geverifieerd, maar het is mogelijk dat aanvullende controles plaatsvinden als grote bedragen worden gestort. Verificatie kan plaatsvinden door de wallet te verbinden met de exchange en een bericht te ondertekenen of een screenshot of foto te uploaden waaruit blijkt dat dit jouw wallet is.

Suspicious Activity Report

Als een financiële instelling ongebruikelijk gedrag ontdekt dat mogelijk kan duiden op frauduleuze praktijken, moeten zij een

² LEI-nummer: Legal Identification Number.

'De implementatie van de Travel Rule biedt kansen maar stuit ook op weerstand'

'Suspicious Activity Report' (SAR) opmaken. Dit rapport moet worden ingediend bij 'de relevante autoriteiten' als het vermoeden bestaat dat de klant betrokken is bij verdachte of criminele activiteiten. Deze verplichting bestaat in ieder geval bij:

- Stortingen van extreem hoge waarde;
- Ongebruikelijke transacties in termen van afzender, ontvanger, locatie en volume;
- Transacties met een hoge waarde in verschillende landen;
- Abnormaal gedrag van klanten;
- Commerciële transacties die waarvan duidelijk is dat zij geen functie hebben.

Wat zijn de voor- en nadelen van de Travel Rule?

De implementatie van de Travel Rule biedt kansen maar stuit ook op weerstand. De voornaamste voor- en nadelen zijn als volgt te op te sommen:

Voordelen

- **Opsporen financiële fraude:** de Travel Rule leidt tot betere zichtbaarheid van transacties waardoor criminele activiteiten beter kunnen worden opgespoord. Het effectief kunnen bestrijden van financiële fraude leidt tot meer transparantie op de markt en zekerheid voor zowel de crypto industrie als geheel als de consument;
- **Legitimiteit en vertrouwen:** regulering van de markt verhoogt de legitimiteit en brengt een professionaliseringsslag met zich mee. Hierdoor wordt het bestaansrecht van de cryptomarkt verstevigd. Dit zal potentiële (institutionele) beleggers stimuleren om te investeren in cryptovaluta;
- **Harmonisatie van regelgeving:** de regelgeving die al van toepassing is op de reguliere financiële sector wordt doorgetrokken naar de cryptosector. Hierdoor ontstaat binnen de Europese Unie een uniform kader om transacties veiliger en betrouwbaarder te maken. Ook leidt harmonisatie ertoe dat de aanpak in elke lidstaat hetzelfde is;

- **Betere samenwerking tussen cryptobeurzen:** de regeling leidt tot betere samenwerking en communicatie tussen cryptobedrijven wat uiteindelijk zorgt voor een betrouwbaarder ecosysteem. Daarnaast is het voor gebruikers sneller duidelijk of een bepaalde crypto exchange betrouwbaar is;
- **Bevordering reputatie cryptomarkt:** in de afgelopen jaren zijn vele cryptobedrijven omgevallen door fraude of financieel wanbeleid. Door de compliance-verplichtingen die nu cryptobeurzen worden opgelegd is het de verwachting dat 'het kaf van het koren' wordt gescheiden en alleen de legitieme cryptobeurzen zullen overblijven.

Nadelen

- **Kosten voor cryptobedrijven:** cryptobedrijven worden geconfronteerd met extra kosten voor de compliance activiteiten die zij moeten uitvoeren. De kosten zullen deels moeten worden verhaald op de gebruiker waardoor het verrichten van transacties duurder wordt;
- **Vertraging groei en innovatie:** door de verplichtingen die aan cryptobedrijven worden opgelegd en de kosten die daarmee gemoeid zijn bestaat het risico dat minder geld beschikbaar is voor groei en innovatie. Ook heeft dit mogelijk tot gevolg dat nieuwe spelers afzien van toetreding op de Europese markt;
- **Sunrise Issue:** vertraging in de implementatie van de regeling kan ertoe leiden dat bepaalde cryptobeurzen de transactie niet ondersteunen omdat de ontvangende beurs het beleid nog niet op orde heeft. In die gevallen wordt geadviseerd om een eigen wallet als tussenstap te gebruiken;
- **Verskillende protocollen:** de informatie wordt gedeeld op basis van een Travel Rule-protocol, waarmee deze beveiligd kan worden uitgewisseld.

‘Vooralsnog lijkt de cryptomarkt met de Travel Rule een stap te zetten’

Op dit moment bestaan er echter verschillende protocollen en bedrijven moeten hetzelfde protocol ondersteunen om de overdracht te laten plaatsvinden. Dit betekent dat transacties niet tussen alle cryptobedrijven (meer) kunnen plaatsvinden;

- **Impact op privacy en risico op datalekken:** omdat persoonlijke en daarmee zeer gevoelige informatie wordt vastgelegd en gedeeld over de opdrachtgever en begunstigde van de transactie. Daarmee wordt het risico gelopen dat deze informatie op straat komt te liggen als bijvoorbeeld sprake is van een datalek.

Conclusie

De Travel Rule markeert een nieuwe stap in de regulering van cryptotransacties. De regeling is een efficiënt middel in de strijd tegen witwassen, financiering van terrorisme en belastingfraude. De pseudo-anonimiteit die met de handel in cryptovaluta gepaard ging is daarmee definitief verleden tijd voor zover het transacties binnen de Europese Unie betreft.

Vooralsnog lijkt de cryptomarkt met de Travel Rule een stap te zetten naar een veiligere en meer transparante markt, waarmee de stap naar volledige wasdom wordt gezet. Het vertrouwen in de cryptomarkt zal naar verwachting toenemen wat ook het investeringsklimaat ten goede zal komen. De toekomst zal moeten uitwijzen of de bezwaren die kleven aan de Travel, met name als het gaat om de beveiliging van persoonsgegevens, slechts van praktische aard zijn of leiden tot wezenlijke problemen.

Meer lezen over regelgeving met betrekking tot cryptovaluta? Zie ook:

- Nieuwe richtlijn verplicht automatische gegevensuitwisseling:
<https://www.jaeger.nl/europese-richtlijn-over-cryptocurrency-moet-miljarden-aan-belastinginkomsten-gaan-opleveren/>

- De zaak van Sam Bankman-Fried; de val van cryptobeurs FTX, een gebrek aan regelgeving?:
<https://www.jaeger.nl/wat-kunnen-we-leren-van-de-zaak-sam-bankman-fried/>
- Belastingdienst beschikt over steeds meer mogelijkheden om te controleren of je cryptovaluta bezit:
<https://www.jaeger.nl/de-belastingdienst-beschikt-over-steeds-meer-mogelijkheden-om-te-controleren-of-je-cryptovaluta-hebt-en-wat-de-herkomst-daarvan-is-vanaf-2024/>
- De toekomst van cryptobeurzen, tijd voor regulering?:
<https://www.jaeger.nl/de-toekomst-van-cryptobeurzen-tijd-voor-regulering/>

Meer informatie of advies?

Kijk op www.jaeger.nl/kennisbank voor meer informatie over diverse onderwerpen en thema's. Als u vragen heeft, advies nodig heeft of een probleem wilt oplossen, kunt u contact opnemen met ons. Wij staan voor u klaar. U kunt ons bereiken op 020 - 676 04 81 of mail ons op info@jaeger.nl.